

‘KNAUS’ van Alexia Leysen: herkenbaar, ja, dat zeker

Alexia Leysen en Valentijn Dhaenens ontrafelen Knausgård in ‘Knaus’.
Beeld Damon De Backer

Hoe vind je een vorm om het banale te verheffen? Het personage in *KNAUS* stelt de vraag, de voorstelling zelf is het antwoord. Door naar dat banale te kijken, erover te schrijven, er theater van te maken. Alleen... is er genoeg vorm aan *KNAUS* om boven die banaliteit uit te stijgen?

♦ Exclusief voor abonnees door **EVELYNE COUSSENS** 15 april 2019, 13:00

Het is opmerkelijk hoezeer *KNAUS* verschilt van *My Life with the Tree*, de vorige voorstelling van regisseur Alexia Leysen. Was die laatste een

woordloze en absurde mimevoorstelling, dan is *KNAUS* een woordrijke monoloog met een minimale encenering. Het spreekt voor Leysen dat ze zichzelf durft uit te dagen met een ander concept. Een tweede uitdaging vormde wellicht de romancyclus van de literaire hype Karl Ove Knausgård die diende als basismateriaal voor *KNAUS*. In 3.500 pagina's verslaat de Noor op een hyperrealistische manier zijn leven als man, vader, schrijver – waarbij hij de schaamte om de grote of kleine mislukkingen niet schuwt. Over de hele wereld herkennen lezers zich in Knausgård's worsteling met de alledaagsheid en in zijn verlangen om iemand te zijn. Sommige roemen die instapklare toegankelijkheid, anderen verafschuwen de bestsellers als literair exhibitionisme.

Leysens voorstelling is geen bewerking van de cyclus, veeleer heeft ze de principes overgenomen: een grote herkenbaarheid, een directe aanspreking van het publiek, een (veronderstelde) eerlijkheid, een afwisseling van banale observaties en filosofisch of literair meer gestoffeerde inzichten.

Op het podium een personage samengesteld uit de gedachten van acteur Valentijn Dhaenens, Leysen zelf en Knausgård. Deze 'boekhouder van het geluk' staat in de schaduw van een enorme, draaiende hemelschijf die het contrast tussen zijn kleinmenselijkheid en de kosmos uitlicht. Dhaenens neemt de zaal moeiteloos mee in de meanderende gedachtengangen van zijn personage, precies laverend tussen scherpe pijn en tragikomische hulpeloosheid. Het gaat erin als zoete koek.

LEKKER MENS

Dat klinkt alsof ik dat een probleem vind, maar de toegankelijkheid is niet het punt. Ik vraag me wel af wat er zo interessant is aan de realiteit, wanneer die 'ruw' of 'onbewerkt' op ons bord komt – nooit helemaal, uiteraard, want zowel boek als voorstelling vormt op zich al een *frame*.

Toch is er in de vaak poëtische tekst niets dat écht wringt of uitdaagt. We kunnen er enkel bij knikken: ja ja, zo gaat dat in het leven. We zwelgen samen met de rest van de zaal in het warme gevoel dat we even allemaal samen *lekker mens* zijn. Dat doet deugd!

Kijken we naar kunst om te zien wat ons al eigen is? Of om iets *vreemds* te zien? Zo ontregelend en vol uitdagende gekte *My Life with the Tree* was, zo klassiek en bevestigend is deze *KNAUS*. Ik heb er graag naar gekeken, maar het is niet het spannendste werk van Alexia Leysen.

Brut-theatercollectief.com

<https://www.demorgen.be/tv-cultuur/knaus-van-alexia-leysen-herkenbaar-ja-dat-zeker~bee11c62/>